

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-455

7.5.2021

Tryg Forsikring NUF

Motorvogn

Fiktivt tyveri? – ulovlig interesse? – fal. §§ 4-9 og 8-1 fjerde ledd.

Sikrede søkte erstatning for en frastjålet bil under motorvognforsikringen. Sikrede hadde kjøpt bilen i Litauen, og oppgav at han hadde betalt ca. 30 000 euro for bilen. Bilen var solgt med to nøkler. Selskapets undersøkelser viste at én av bilens nøkler var manipulert ved at den originale elektronikken var byttet ut. Selskapet var av den oppfatning at den originale innmaten til nøkkelen hadde blitt benyttet til å bortta bilen, og at dette var gjort av sikrede alene eller ved hjelp av andre. Selskapet avslo derfor erstatning under henvisning til at forsikringstilfellet var forsettlig fremkalt, jf. fal. § 4-9 første ledd, og at sikrede hadde gitt uriktige opplysninger under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Subsidiært anførte selskapet at det var uten ansvar da bilen utgjorde en ulovlig interesse, og at en utbetaling ville være i strid med NL-5-1-2. Selskapet viste til at sikrede ikke kunne dokumentere verken kjøpet av bilen eller påkostninger av bilen. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen etter tyveri og spørsmålet om selskapet er uten ansvar på grunn av forsettlig fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9, og uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Sikrede meldte den forsikrede bilen stjålet til selskapet den 15.1.20. Sikrede oppdaget ifølge skademeldingen tyveriet den 13.1.20. Bilen hadde stått parkert i garasjen ved en bolig sikrede restaurerer og ble parkert den 1.12.19.

Sikrede kjøpte den forsikrede bilen i Litauen og importerte den til Norge i oktober 2019. Det ble avtalt en kjøpesum på ca. 30 000 euro. Sikrede betalte etter det opplyste 12 000 euro kontant for bilen. Det resterende beløpet skal ha blitt finansiert ved at sikrede leverte en bil i innbytte.

Sikrede har bygget om bilen og forsøkt å selge bilen ved to anledninger i Norge.

Selskapets utreder avholdt samtale med sikrede den 27.1.20. Det ble ikke benyttet tolk under samtalen. Av samtalereferatet fremgår det at sikrede blant annet har forklart følgende:

Han er spurt hvor han kjøpte bilen. Den kjøpte han i Litauen. Bilen er omregistrert i Norge. Det var litauiske skilte på bilen da han tok den med til Norge og registrerte den her. Han er gjort kjent med at undertegnede ikke har hørt om at man tok med biler fra Litauen og registrerte dem i Norge.

Han er spurt hvor mye han betalte for bilen da han kjøpte den i Litauen. Han betalte ca 30 000 Euro. Det tilsvarer noe i underkant av kr. 300 000,-. Han har gjort mye med bilen etter at han kjøpte den. Han har montert mye ekstrautstyr. Han har kjøpt utstyret fra Alpina som er de som selger ekstrautstyr til BMW.

Alt ekstrautstyret er kjøpt i Riga i Litauen. Han har ikke kjøpt ekstrautstyr til bilen i Norge. Han har dokumentasjon på at han har kjøpt ekstrautstyret.

Han har fortalt at han tok med bilen fra Litauen til Norge og registrerte den i Norge. Han er spurt når bilen ble registrert i Norge. Den ble registrert i Norge i november 2019. ...

Han er spurt hvor mange nøkler som fulgte med bilen da han kjøpte den. Det fulgte to nøkler med bilen. Disse nøklene ligger i leiligheten hans i Han er gjort kjent med at jeg vil bli med ham til ... etter samtalen og hente nøklene.

Han er spurt hvor han oppbevarte nøklene etter at han parkerte bilen og fram til han oppdaget at bilen var stjålet.

Han oppbevarte en nøkkel i (...) og en nøkkel i (...). Han er spurt om han har kjennskap til at det er laget ekstra nøkler eller om han selv har fått laget ekstra nøkler. Det er bare to nøkler til bilen.

...

Sikrede gav samtykke til at selskapet blant annet kunne få avlest data i bilnøklene. Avlesningen av nøkkelnummeret viste at denne var sist i bruk den 9.11.19. Det var ikke mulig å avlese nøkkel nummer to. Ifølge undersøkelser foretatt av S. var nøkkel nummer to åpnet og innmaten var byttet ut:

Vår undersøkelse av nøklene viser tydelige spor på forsøkt manipulasjon av nøkkel nummer 2. Dette tyder på at det er gjort med henblikk på å kunne bruke den originale elektronikken til å tillegne seg kjøretøyet og manipulere startspærren.

Det er tydelig gjort arbeid her med nøkkel nummer 2 som har til hensikt å dekke over forfalskning av nøkkelens elektronikk.

Selskapets utreder avholdt en ny samtale med sikrede den 25.2.20. Det ble benyttet tolk under denne samtalen. Det fremgår av samtalereferatet at sikrede blant annet forklarte følgende:

...

Han er spurt hvor mye han betalte for bilen i Litauen. Han kan ikke huske det nøyaktige beløpet nå. Han er gjort kjent med at han nevnte et beløp sist vi snakket sammen. Det kan hende han nevnte et beløp, men han husker ikke det nå.

Han er gjort kjent med at han nevnte 30 000 Euro i den forrige samtalen. Det kan hende.

Han opplyste sist at han hadde oppgradert bilen. Han hadde kjøpt en del ekstra utstyr til bilen. Han er spurt om det var en "standard" bil da han kjøpte den. Han er gjort kjent med at mitt spørsmål er om bilen var slik den blir levert fra fabrikken da han kjøpte den og at den var uten ekstra utstyr da han kjøpte den i Litauen.

Det var noe ekstrautstyr på bilen da han kjøpte bilen, og noe manglet. Han er spurt hvor mye han har kjøpt ekstra utstyr for. Det er vanskelig å si. Han kan ikke si det sikkert. Han er spurt om han kan angi en cirka sum. Han vet ikke. Han er spurt om det er ti tusen, tyve tusen eller tredve tusen kroner. Han vet ikke.

...

Selskapets utreder stilte deretter sikrede en rekke spørsmål som sikrede besvarte samme dag.

Selskapets utreder var den 10.3.20 i kontakt med daglig leder i en bilforhandler som hadde bistått sikrede med registreringen av bilen i Norge. Ifølge samtalereferatet har han blant annet forklart følgende:

...

Vitnet er gjort kjent med at det ser ut til at det er overført i overkant av kr. 160000,- til firmaet som han jobber i. Han er spurt hva det er. Det kan være at de har lagt ut penger for bileieren. Det er hans firma som registrerte bilen i Autorek.

Han tror de kan ha forskuddsbetalt avgiften. Han er spurt hva slags avgift det er. Det er tollavgiftene. Man betaler momsen på grensa og resten av avgiften når bilen registreres

...

Selskapet varslet den 1.4.20 at de vurderte å avslå erstatningen som følge av at sikrede hadde gitt uriktige opplysninger under skadeoppgjøret. Subsidiært ville selskapet vurdere ansvarsfrihet som følge av at bilen var å anse som en ulovlig interesse. Selskapet ba om sikredes kommentarer til det fremlagte faktum innen 22.4.20. Sikrede besvarte ikke selskapets brev.

Selskapet besluttet den 4.5.20 å avslå erstatning på grunn av forsettlig fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9, og uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd. Selskapet var av den oppfatning at sikrede alene, eller ved hjelp av andre, hadde iscenesatt tyveriet.

Subsidiært anførte selskapet at bilen uansett var å anse som en ulovlig interesse, og at det derfor av uten ansvar.

På vegne av sikrede er det i det vesentlige anført at selskapet er ansvarlig for tapet av bilen. Sikrede har ikke gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger under skadeoppgjøret.

Den første samtalen med utreder ble gjennomført uten tolk. Man kan derfor ikke legge til grunn samtalereferatet fra denne samtalen. Utrederes rapporter er noe selektive i forhold til de opplysninger som fremkommer og bærer preg av at utreder misliker sikrede.

Nøkkelsettet sikrede benyttet til bilen hadde en gylden nøkkelring. Denne ble fjernet da han leverte bilen til registrering. Da sikrede kjørte bilen tilbake, hadde han begge nøklene i lommen. Sikrede kan derfor ikke med sikkerhet si at begge nøklene har fungert.

Sikrede har ikke gjort inngrep i nøkkelen. Det fremstår meningsløst å iscenesette et tyveri på denne måten da det synes uunngåelig at dette ville blitt oppdaget. Det ville vært langt enklere å opplyse at det ene nøkkelsettet var mistet.

Selskapet har ikke dokumentert at bilen utgjør en ulovlig interesse. Det er ikke tilstrekkelig å kun vise til at bilen er kjøpt kontant.

Dersom nemnda er av den oppfatning av at saken bør avvises fordi den reiser bevismessige uklarheter, tilsier dette at selskapet ikke har oppfylt den strenge bevisbyrden. Sikrede må i et slikt tilfelle få medhold i sin klage.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er fri for ansvar som følge av forsettlig fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9, og uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede har alene, eller sammen med andre, iscenesatt et tyveri.

Sikrede har endret forklaring vedrørende nøkkelbruken, og sikredes forklaringer fremstår ikke troverdige. Den ene nøkkelen bærer tydelig preg av å ha blitt åpnet med tvang, og at innmaten er byttet ut. Det kan vanskelig ses noen andre motiver for dette enn å få tilgang til bilens startsperrerefunksjoner, samtidig som at det fremstår som at sikrede er i besittelse av begge bilens nøkler.

Sikrede har også gitt ulike forklaringer for bakgrunnen til at han importerte bilen til henholdsvis selskapet og til en bilforhandler.

Sikrede har uansett ikke oppfylt opplysningsplikten i fal. § 8-1 første ledd ved å nekte å oppgi nødvendige opplysninger og ved å ikke besvare nødvendige spørsmål. Det er først ved klagen til Finansklagenemnda at sikrede fremlegger en kjøpekontrakt for bilen.

Bilen utgjør også en ulovlig interesse, og en utbetaling ville vært i strid med vilkårenes pkt. 5.1 og NL-5.1.2. Bilen er kjøpt kontant, og sikrede kan ikke redegjøre for midlenes opprinnelse. Sikrede

kan heller ikke redegjøre for hvordan han har finansiert bildelene som er benyttet til ombyggingen eller kostandene til importeringen av bilen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er uten ansvar på grunn av forsettlig fremkallelse av forsikringstilfellet, jf. fal. § 4-9, og uriktige eller ufullstendige opplysninger ved skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde ledd.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser hovedsakelig spørsmål om tyveriet er fiktivt. Nemnda mener den fremlagte dokumentasjonen ikke gir grunnlag for en forsvarlig vurdering av dette spørsmålet, og at det derfor må belyses med muntlige forklaringer i en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).